

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna šte. 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti.
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA
KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murški Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

V. LETO

Murska Sobota, 2. avgusta 1936.

ŠTEV. 31

Prekmurški
javnosti

„Novine“, glasilo katoliškega duhovnika g. Klekla Jožefa, so nas v št. z dne 26. julija t. l. zopet neosnovano, brez povoda in grdo napadle. Dasi ogorčeni, nočemo odgovarjati na ta napad iz sledečih razlogov.

1.) V „M. Krajini“ z dne 27. oktobra 35. smo javnosti sporočili, da bomo na take napade odgovarjali le, koliko se nam bo zdelo brezpogojno potrebno. — Morala „Novin“ je zaradi njihovega zadnjega napada doživela med inteligenco in med vsemi poštenimi ljudmi, ki jim je delo kluba znano, splošno obsojanje in pomilovanje. To nam je v zadovolženje. Kar se pa ljudstva še posebej tiče: ljudstvo in „Novine“ nista hodila po isti poti niti za časa borb za gimnazijo, niti ne hodita danes. Bilo bi torej odveč, ako bi na ta napad odgovarjali.

2.) Odgovarjajoč na sličen napad, smo v isti številki „M. Krajine“ „Novinam“ z „Novinami“ v rokah v 7. točkah črno na belem dokazali, da so za časa akcije za državno popolno gimnazijo v Soboti delale vseskozi proti interesom prekmurskega ljudstva in bile v opoziciji ne le s prekmurskim ljudstvom, ampak z vso Slovenijo!! Naši dokazi so bili taki, da se „Novine“ niso mogle niti ganiti, niti odgovoriti! Namesto odgovora in da bi zakrile svojo krivdo, so se maščevale: znova so nas zahrbtno napadle tako, da so nas in gimnazijo spravljale v zvezo z neko „komunistično internacionalo v Beči“... Na resnico, da so delale proti ljudstvu, nam „Novine“ še danes dolgujejo odgovora, seveda podprtega z dokazi in za javnost sprejemljivega. Z ljudmi, ki so zmožni samo lažnega opravljanja, ne debatiramo.

V isti št. M. Krajine smo javnost opozorili, da nam bodo „Novine“ tudi v bodoče z nastvarnimi napadi skušale streči po življenju. V svojem maščevalnem odgovoru so „Novine“ to trditev potrdile. V zadnjem napadu jo odkrito priznavajo, ko pravijo: „KPA pomeni težko rano, ki jo bo treba izrezati, tudi če bo bolelo.“ Javnost vnaprej opozarjamo, da „Novine“ z lažmi,

podtikanji in namigavanji pripravljajo razpust KPA!

3.) Vprašanje gimnazije in potujoče knjižnice nas je uverilo, da „Novine“ zamujejo vsako pozitivno, za ljudstvo še tako koristno delo, če ne gre v njihove osebne račune. V polemiki z nasprotnikom se skušajo izogniti resnici s tem, da vržejo na njega blato. Pri tem jim prav nič ni mar, če jih nasprotnik razkrinka. „Novine“ računajo s tem, da njihovi naročniki ne berejo „M. Krajine“. Naročnikom „Novin“ ostane torej resnica prikrita, nasprotnik pa je pred naročniki oblaten. To je glavno. Kaj si mislijo poštenjaki, ki berejo oba časopisa, to za „Novine“ ni važno. „Novine“ stojijo pred njimi in jim brez sramu in brez bojazni pred Bogom vse razgaljene kažejo svojo moralno mizerijo. Zato proti „Novinam“ z dokazi ni mogoče prav nič opraviti. Zato ne odgovarjamo.

4.) Povsem hladno moramo ugotoviti, da je zadnji napad sestavljen kakor prejšnji: iz laži, podtikanj in namigavanj. Če bi hoteli na to odgovarjati, bi morda prestopili mejo dostojnosti, ki smo

jo dolžni spoštovati edino zaradi nas samih kot akademikov in zaradi javnosti, ne pa zaradi „Novin“ ali njihovega urednika! Tudi zato ne odgovarjamo.

Le popraviti moramo trditev „Novin“, da je naše verno ljudstvo do dna katoličansko. Niti to namreč ni res: naše ljudstvo je katoličansko in evangeličansko!! „Zavednost“ ima v podnaslovu zapisano: slovensko katoliško akademsko društvo, torej sprejema le katoliške akademike. Pri nas so pa včlanjeni evangeličanski prav tako kakor katoliški. Različnost ver nas ne ovira pri skupnem delu za skupne prekmurske interese. Mi nočemo narediti iz evangeličanov katoličane, kakor Novine!

Ob koncu naj nam bo dovoljeno izraziti svoje začudenje nad tem, kako da „Zavednost“ kot akademsko društvo dopušča, da „Novine“ v napadih proti nam vpletajo njeno ime v sistem svojih zloglasnih metod. Temu se čudimo tem bolj, ker vemo, da so nekateri njeni člani izrazili svoje obsojanje nad takimi napadi.

Klub prekmurskih akademikov
v Murški Soboti.

POLITIKA

V Pragi je bila otvorjena ob udeležbi vseh mirovnih organizacij konferenca zastopnikov srednje in južnoevropskih držav, ki jo je organiziral češkoslovaški akcijski odbor za organizacijo miru. Na tej konferenci je zastopana tudi naša država z močno delegacijo.

Državno sodišče za zaščito države je razglasilo sodbo proti narodnim poslancem Arnautoviću in tovarišem, ki so bili obtoženi poskušene atentata na predsednika vlade v narodni skupščini in nagovarjanju k temu dejanju Arnautović je bil obsojen na 15 let robije in trajno izgubo častnih državljanskih pravic, Dragiša Stojadinović na 5 let robije, Vasilije Trbić na 4 leta robije, Dragiša Milovanović na 1 leto in 6 mesecev robije, a narodni poslanci Uršević, Vukanović in Nenadović so bili oproščeni.

Umrl je poslanec dr. Uroš Stajčić, ki je bil eden izmed ustanoviteljev zemljoradniške stranke. Pokojni je bil dolgo let narodni poslanec.

Prvaki srbskih skupin združene opozicije bodo v kratkem zopet stopili v stik z zagrebškim krilom

združene opozicije. Pogajanja med Beogradom in Zagrebom se bodo pred vsem osredotočila na možnost enotnega nastopa pri občinskih volitvah povsod tam, kjer pripadajo volilci deloma beograjskemu, deloma pa zagrebškemu opozicijskemu krilu.

Predsednik JNS g. Živković je izjavil, da za sedaj še ne more reči ničesar pozitivnega glede načina nastopa JNS pri občinskih volitvah. Odločitev o tem bo dal glavni odbor stranke.

Turška vlada je pristala na predlog jugoslovanske vlade, da se podaljša za tri mesece trgovinska pogodba med obema državama, ki jo je turška vlada pred kratkim odpovedala.

Naša država namerava v Nemčiji nakupiti za okrog 400 milijonov blaga in sicer različnega materijala za državne železnice.

Hodjerova stranka je imela v nedeljo več shodov v moravski banovini. Glavni govornik je bil Hodjera sam, ki je pred vsem razpravljal o občinskih volitvah.

V Avstriji so začeli vračati Habsburžanom njihovo imetje. Kot prvi

obrok so upravi imetja Habsburžanov izročili vrednostne papirje v znesku dveh milijonov šilingov.

100 dni že trajajo veliki nemiri Arabcev v Palestini. Ob tej priliki so Arabci priredili po vsej Palestini zbirko prispevkov za nadaljevanje upora proti angleški nadoblasti. Prišlo je zopet do novih krvavih spopadov. Angleški vojaški oddelki zasledujejo upornike z oklopnimi avtomobili in letali.

Avstrijsko-nemški sporazum je imel za posledico oživiljenje nacionalno socialistične propagande. V Linzu je prišlo, ob priliki ko so izpustili iz zaporov amnestirane hitlerjevce, do velikih demonstracij. Povsod so se pojavili kljukasti križi in vzklikanju Hitlerju ni bilo ne konca ne kraja. Policija je bila brez moči in se je morala umakniti.

V Massavi je zletelo v zrak ogromno skladišče municije in raznega vojnega materijala. Smrtnih žrtev ni bilo. Trdijo, da je to delo Abesincev, ki na vse načine skušajo oškodovati vsiljive Italijane.

Državljska vojna v Španiji zavzema vedno večji obseg ter ni izgledov, da bi se v doglednem času končala. Dozdaj je našlo smrt v medsebojnem klanju že okrog 30 000 ljudi. Cela mesta so razdejana, porušene so cerkve in samostani, državna poslopja, mostovi so razstreljeni in železnice uničene.

Uporniki so ustanovili svojo vlado v Maroku, kjer so se pričeli tudi prvi boji. Med tem pa so se uprli tudi severne pokrajine in vstali so se z večih strahov začeli približevati glavnemu mestu Madridu. Sreča v bitkah se je zelo menjala, tako da se niti še danes ne ve kakšen je položaj v Španiji. Vojno brodovje je deloma v rokah vlade, deloma v rokah upornikov. Letalstvo ravno tako. Obe strani sta dobro oboroženi. Od zunanjih držav držijo z uporniki Anglija, Nemčija in Italija.

Na vladni strani je predvsem komunistično delavstvo, ki uživa podporo Francije, kjer vlada sedaj ljudska fronta, ter Rusija, ki ji je seveda največ na tem, da zmagajo komunisti.

Po zadnjih vesteh, ki prihajajo preko Pariza, se je baje položaj za vlado znatno zboljšal. Vladne čete so, v dveh velikih bitkah, porazili glavno armado upornikov. Po zatrjevanju madridske vlade se uporniki umikajo v velikem neredu.

Ker je dotok beguncev iz Španije v Francijo in Portugalsko silno

narastel, sta obe državi odredile zaporo mej proti Španiji.

Svojo pomoč je ponudil mednarodni odbor Rdečega križa. Španski rdeči križ pa se je za pomoč zahvalil, češ da ni potrebna.

Ženski bataljon je ustanovil glavni štab delavske milice. Ženske se hočejo boriti v prvih vrstah proti upornikom.

Uporni general Franco je izjavil, da bo z marošskimi četami sestavil vojsko, ki bo štela 100 000 mož. Maročane bodo v kratkem prepeljali iz Maroka v evropsko Španijo.

Po vsej Španiji vlada anarhija. Poleg borbe med uporniki in vladi zvestimi četami, krožijo po deželi roparske tolpe, ki z vso nasilnostjo nastopajo proti imovitejšim slojem, zlasti duhovnikom ter ropajo in sežigajo cerkve in samostane.

Francoski komunisti širijo po državi veliko propagando, da pridobijo čim več dobrovoljcev za francosko špansko milico, ki naj bi šla v borbo proti španskim upornikom. Pošiljanje takšnih dobrovoljcev se je že pričelo z železnico in prvi transporti so že odšli proti španski meji.

Prekmurska mladina!

V začetku septembra letošnjega leta se bo vršil v Ženevi mednarodni mirovni mladinski kongres. Za ta kongres se pripravlja mladina vseh držav in vseh narodov, da izpove v Ženevi svoje mnenje in ustvari tako bazo za sodelovanje v svrhu ohranitve miru, ki jo bodo mogle sprejeti vse organizacije, ki delajo za mir.

Na pobudo Akcijskega odbora za mladinski mirovni kongres v Ženevi Ljubljana, se bo vršil tudi pri nas v nedeljo, dne 2 avgusta ob pol 11. uri v Meščanskem domu (pri Fafliku — stara kavarna) v M. Soboti sestanek zastopnikov vseh mladinskih društev iz Prekmurja. Vsa mladinska, oz. tudi nemladinska, v kolikor imajo v svojih vrstah mladino, vabimo, da pošljejo s pooblastili svoje zastopnike na ta sestanek, kjer se bo tudi izvolil akcijski mirovni odbor za Prekmurje. Naloga tega odbora bo, da pripravi delegacijo na kongres v Ženevi in da vzporedno izvede najširšo mirovno propagando med Prekmurci. V ta na-

men bomo pripravili predavanja v vseh prijavljenih društvih.

Dnevni red:

1. otvoritev,
2. predavanja o vojni in miru,
3. volitev odbora,
4. služajnosti.

Mladina, zavedaj se, da zadeva vojna in pripravljane zanjo najbolj tebe. Ogromna večina onih 11 milijonov žrtev svetovne vojne so bili mladi ljudje, omladina. Tragična izkustva iz svetovne vojne nas pa uče, da vojna ne more rešiti nobenega problema mladine. Kdor propagira idejo novega pokolja kot rešitev za omladno, brani svoje osebne interese, bodisi denarne, bodisi svojo željo po oblasti.

Proti takim hujskačem bodi naperjena naša borba, ki se moramo boriti za mir, za svobodo in napredek. Brez mladine se ne more nihče bojevati. Naša dolžnost je, da zmaga mir, da zmagamo mi.

Prekmurska mladina, pokaži, da si tudi ti zrela za mednarodna vprašanja, in pripravi uglednim osebam, ki so tudi v Jugoslaviji na čelu mirovnega pokreta, do osiguranja od vsega človeštva zaželjenega miru.

Z mirovnim pozdravom
pooblaščen sklicatelj.

Iz doline Črensovke.

O zadnji prireditvi KPA, ki jo bo občinstvo zaradi njene izredne višine ohranilo še dolgo v hvaležnem spominu, vedo povedati „Novine“ sledeče: „KPA je imel neko predstavo. Na tej se je pelo, plesalo, pozneje pilo in zopet plesalo.“ (Manjkalo je samo še krvoprelitje, da bi predstava izgledala kakor kaka veselica v Črensovcih!) Lepšega ubožnega izpričevala si „Novine“ pač ne bi mogle izstaviti. Če bi sploh kaj pomenile, bi se moral res vsak Prekmurec sramovati svojega prekmurstva, Slovenci pa bi se izogibali Prekmurja kot divje, barbarske dežele, ali tako, kakor bi se danes soboško občinstvo izognilo g. uredniku „Novin“, če bi prišel sem.

V kritiki smo o prireditvi med drugim zapisali: „g. Fielih in gđč. Zelenikova sta nastopila v ruskem in slovenskem plesu. Po rusko živahnogibnem v prvem, sta se odlikovala v drugem po dovršeni mimiki; v dekletu je bilo toliko navihane in zapeljive

razposajenosti, kakor v fantu iznajdljive prešernosti. Kakor sta bila oba razgibana, sta razgibala tudi občinstvo“.

„Novine“ so se oprijele izraza „zapeljive“ in povzemajo: „Kakor „M. Krajina“ piše, je ena deklica plesala tako, kakor da bi hotela plesalca zapeljivati, plesalec pa je postal na to prešeren, kar pomeni v našem poštenem jeziku, kakor da se ne bi branil zapeljivke, to je, ponosen je bil, da ga je zapeljavala. Res je sicer, da se na predstavi ni zgodil nikak nedostojen greh (pod. m), ali so ostale duše pri takem plesu čiste?“

Človek kar stremi pred toliko pokvarjenostjo! Prvič, so „Novine“ naš stavek lažljivo potvorile. Drugič prav dobro vedo, kaka je bila prireditve, ker je g. urednik „Novin“ moral prebrati vso našo kritiko in vendar hoté poročati o njej kot o črensovski veselici. To je nečuvvena zlobnost. In tretjič: spolno in duševno zdrav človek ob našem avku ni imel tako pregrešnih misli in predstav, kakor gospod urednik „Novin“. O, o, vi gospod župnik! Pomirite se vendar s tistim izpraševalcem vred, ki vas vpraša, kaj pravite! Če ste izpraševalec Vi, se pomirite sami! Veste, tisti ples je bil res dovršeno podan, če to razumete. Plesalka je bila v narodni noši in je imela krilo vse do tal, no, vidite! Dečak pa je imel s srebrom obšite dokolenke in je kazal gola kolena... In sta zaplesala, ker slovensko ljudstvo, kakor vsa ljudstva vseh časov, rado pleše. To pa je bil umetni ples, to se pravi: plesalka sta po zamisli autorja potom telesnih gibov in mimike podala košček življenja v slovenskem narodnem ritmu in s slovenskim temperamentom. Ne delajte se, kakor da ne razumete! Na koncu pa se je vendar nekaj zgodilo. Na uho vam povemo. Pazite! Ampak pomirite svoje živce, pomirite jih vendar! Plesalka sta si z rdečo marelo zakrila obraz in se... ojoj... in se... prav lepo kušnila! Vse to je bilo tako lepo, da je občinstvo gromko zaploskalo in ploskalo tako dolgo, da sta morala plesalka ples ponoviti. Ampak bodite globoko uverjeni, v dvorani ni bilo

človeka, ki bi pri vsem tem imel le senco pregrešne misli! O, ne, stojte, to ni čudež! To je moralno zdravje! Tisto moralno zdravje, ki ne pozna nedostojnega greha, tudi dostojnega greha ne, ampak pozna samo greh! Odkod pa ste to sploh privlekli, nedostojni greh?! Če so nedostojni grehi, potem so tudi dostojni! To je krivoverno! Ali so vam „dostojni“ grehi potrebni za pomirjenje vaše vesti? — Ne! Na prireditvi ni prišlo niti do dostojnega, niti do nedostojnega greha! Duše so ostale čiste, nobena ne bi hotela menjati z vašo! Le vi ste tisti gospod župnik, ki zdaj privablja v te čiste duše nedostojne misli in greh! Ampak nikogar ne boste zapeljali! Tu se obiskovalci prireditve zgražajo, nekateri že več kot zgražajo nad vašimi nečistimi mislimi. Odkar živite, če nikdar nikjer n'oste bili tako slabo zapisani, kakor ste te dni v Soboti!

Ne sodite ljudi po enem kopitu ali po kopitu svojih sodelavcev, ne pohujšajte ljudstva, in ljudi, ki so se napili iz vrelca čiste umetnosti, ne trapite s skušnjavami o dolini črensovski! Ampak skrbite za svojo lastno dušo! Predvsem si pridite na jasno, kako je z dostojnim in nedostojnim grehom!

Knjižnica KPA

„Novine“ so poleg Slomškovih knjig zasledile v neki knjigi pesmico „o nočni vlačugi“. Če je to res, potem vsebina gotovo ni tako poltena, kot bi sledilo iz naslova, ki so ji ga nadele „Novine“. Jasno pa je tudi, da ni za mladino. Klubove knjižnice še niso nameščene. Klub je koncem minulega šolskega leta na vsaki osnovni šoli v Slov. krajini (ki jih je okrog 80) obdaroval nekaj učencev s slovenskimi knjigami. Nemogoče je bilo, da bi knjižničar v kratkem času, ki nam je bil na razpolago, temeljito pregledal ca 400 knjig. Upravitelji so smatrali povsod za svojo vzgojiteljsko dolžnost, da so knjige še enkrat pregledali, predno so jih izročili učencem. Neprimerne so pridržali v šolski knjižnici, ji pistopni

KIPLING:

7

Toomai, ljubljenec slonov

Mali Toomai se je ozrl in je videl, kako je za njim pravkar lezel iz megličaste reke velik divji slon, kateremu so se male oči žarele liki goreče oglje. Kmalu zatem se je zopet dreve zgrnilo ob poti, ki je peljala naprej, navzgor, od vseh strani pa je prihajalo trobenje in lomastenje in glasovi zlomljenih vej.

Naposled se je Kala Nag ustavil med dvema drevesoma prav vrh hriba. Ti dve drevesi sta bili del kroga dreves, ki so rastle okrog nepravilnega kosa zemlje kakih treh, štirih oralov, in mali Toomai je videl, da so bila tla na vsem tem prostoru pomandrana in poteptana, da so bila trda kakor bi bila iz opeke. V sredini jase je raslo nekoliko dreves, a skorja jim je bila odrgnjena in beli les se je svetil v mesečini. Z zgornjih vej so visele ovijalke in zvončki ovijalkinih cvetov, veliki, voščeni, beli, podobni slaku, so v spanju povešali glavo. Ali notri

v jasi ni bilo niti ene bilke zelenja, nič drugega kot poteptana zemlja.

Ves prostor je bil v mesečini videti siv kakor železo, razen na krajih, kjer so bili sloni, kojih sence so bile črne kot noč. Mali Toomai je strmel, zadrževal sapo, oči so se mu bulile, in ko je zrl po prostoru, je stopilo vedno več slonov izmed drevja na jaso. Mali Toomai je znal šteti samo do deset in je štel in štel na prste, dokler se ni uštel v desetih in se mu je začelo v glavi vrteti. Zunaj jase je slišal novodohajajoče slone lomastiti po grmovju, ko so si delali pot po brdu navkreber, kakor hitro pa so stopili v krog drevja, so se gibali kakor duhovi.

Med njimi si videl divje samce z belimi okli, ki so imeli v grbancih vratu in gubah ušes polno listja, orehov in vejic; dalje debele počasne samice z nemirnimi, majhnimi, črnimi mladiči, ki so merili komaj tri, štiri čevlje; mlade slone, katerim so se pravkar prikazovali zobje, na kar so bili silno ponosni; drobne mršave stare slonove device z vpadlimi, skrb-

nimi lici in rilci, ki so bili kakor hrpava skorja; divje stare samce, ki jim je bilo telo od pleč do meč pokrito z brazgotinami in progami iz nekdanjih bojev in jim je s pleč padalo v kepah blato, ki so si ga nabrali pri kopanju v blatu; in eden izmed njih je imel odlomljeno oklo in znamenja silnega udarca tigrovih krempljev v mečah.

Stali so glava ob glavi ali stopali po jasi sempatja paroma ali pa so se gugali in zibali posamič — bilo jih je silna množica.

Toomai je vedel, da se mu ne bo nič zgodilo, dokler je mirno ležal na Kala Nagovem vratu, kajti divji slon niti v hrušču in trušču pogona v kedo ne iztegne rilca in ne potegne človeka z vratu krotkega slona; in ti sloni tisto noč niso niti mislili na ljudi. Samo enkrat so se zdrznili in napejali ušesa, ko se je začelo v gozdu rožljanje nožne verige; pa bil je samo Padmini, Sahibov najljubši slon, ki je z odtrgano verigo grulil in puhel po brdu navkreber. Odtrgati se je bil moral od kola in je prihajal na-

ravnost iz taborišča Petersena Sahiba. Mali Toomai je opazil še drugega slona, katerega pa ni poznal, z globokimi grapami od vrvi na vratu in plečih. Tudi ta je bil moral pobegniti iz kakega taborišča nekje v brdih.

Nazadnje ni bilo slišati, da bi še kak slon prihajal po gozdu in Kala Nag se je odmajal s svojega mesta med drevjem in se gruleč in kloka-joč podal na sredjo množico, in vsi sloni so se pričeli razgovarjati v njihovem jeziku in premikati.

Mali Toomai je še vedno ležal na svojem mestu ter gledal po neštevilnih širokih hrbtih, mahajočih ušesih, vzdignjenih rilcih ter majhnih obračajočih se očeh. Slišal je tlesk okel, kadar so se po naključju zadela ob druga, suho roštanje zvutih rilcev, drgnjenje ogromnih teles in neprestano šviganje in sikanje velikih repov. Tedajci je oblak zakril mesec in deček je bil v temi, vendar se je mirno, neprestano prerivanje, gibanje in klokanje vzlic temu nadaljevalo.

(Se bo nadaljevalo.)

odraslim. Upravitelji, kot pedagogi vedo, kaj je primerno za odrasle in kaj ne.

Namen klubovih knjižnic pa je, v nacionalnem pogledu zavarovati prekmursko ljudstvo pred tujimi vplivi in ga pritegniti v slovensko kulturno občestvo. Napake, ki jih bo z ozirom na ta cilj kazala knjižnica v prvih letih, bomo postopoma odstranjevali. Na „Novine“, ki trdijo, da so primerne le Slomškove knjige, se seveda ne bomo ozirali. Slomškovo književno delo je le majhen del tega, kar se danes imenuje slovenska kultura. Seveda pa lahko „Novine“ kljub temu nadzirajo klubove knjižnice in vse nedostatke javljajo nam ali oblastvom.

Klub prekmurskih akademikov v Murški Soboti.

Z granato se je igral.

V Adrijancih se je zgodila pred dnevi nesreča, ki je kmalu zahtevala človeško življenje. Deset letni sin posestnika Žižko Kalman je bil na polju, kjer so domači orali. Ko je postopal po njivah, je nenadoma zapazil med grudami železen predmet jajčaste oblike. Nihče ni videl kdaj je deček pobral predmet s katerim je zdirjal do

mov. Ko je došel k hiši, je poiskal kladivo ter začel na hišnem pragu razbijati po železu. Nenadoma pa je granata, katero je našel na polju, razletela s strahovitim pokom in v trenutku je deček obležal ves v krvi na hišnem pragu. Domači, ki so takoj prihiteli k dečku, so ga nezvestnega prepeljali v soboško bolnišnico. Dobil je težke poškodbe po vsem telesu in le srečnemu slučaju je pripisati, da granata ni raznesla otroka. Granata, ki jo je našel, izvira najbrž še iz časov, ko so bili v naših krajih boji z komunisti.

V mlatilnico je padel.

Pred dnevi so mlatili pri posestniku Lovrenčiču v Filovcih. Poleg drugih delavcev je bil pri stroju tudi zasposlen 24 letni poljedelski delavec Ošljaj Alojz doma iz iste vasi. Bil je na stroju kjer je razvezoval snopje. Kakor sam pravi, pa je nenadoma spodrsnil in že je bila noga v žrelu stroja. Posledice tega so bile grozne: delavci, ki so priskočili k ponesrečencu so ga nezvestnega in brez noge potegnili iz železnega objema. Prepeljali so ga v soboško bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč.

DOMAČE VESTI

Murska Sobotica:

— **Napredovanje.** Tukajšnji sreski sanitetni referent g. dr. Gregorc Albin je napredoval v višjo skupino. Čestitam!

— **Zaroka.** Te dni sta se zaročila gđc. Benko Marija učiteljica v Cankovi in g. Štubelj Mirko tukajšnji učitelj in predsednik učiteljskega društva za naš srez. Simpatičnemu paru k prvemu koraku v novo življenje naše iskrene čestitke ter najlepše želje za bodočnost!

— **Občinski odbor** je imel pretekli torek svojo redno sejo. Na dnevnem redu je bila adaptacija gradu za občinski urad in sreski cestni odbor, odpoved stanovanj najemnikom s prvim septembrom, določitev prostora za pravoslavno cerkev, stavbišče za vojašnico, regulacija Zvezne ulice, nabava nove občinske avtomatične tehtnice, prodaja sedanje občinske hiše l. t. d. Podrobnosti o poteku seje in sklepah občinskega odbora bomo poročali prihodnjic.

Sreski sanitetni referent
dr. Gregorc Albin
ne ordinira do 16. avgusta.

— **Potrditev kupne pogodbe.** Kr. banska uprava je potrdila kupno pogodbo sklenjeno med občino Murska Sobotica in Jugoslovensko združene banke d. d. v Zagrebu in drugih, glede nakupa parka in gradu ter radgonskega marofa z vsemi pripadajočimi objekti. Obenem je banska uprava odobrila že izvršeno delno parcelacijo parka na Aleksandrovi in Radgonski cesti ter v Grajski ulici.

— **Zrtev škričinke.** Te dni je umrl v tuk. bolnišnici 12 letni Svetec Franc, sin služitelja v bolnišnici. Težko prizadetim starišem naše sožalje!

— **„Dve nevesti“.** Preteklo soboto so sokolski četaši iz Martjanc vprizorili imenovano Golarjevo komedijo v režiji gđc. učiteljice Cijakove. Kljub neugodnemu času, se je zbralo precej publike v Sokolskem domu, ki je z zanimanjem sledilo podajanju igralcev, ki so se trudili, da bi podali igro čim bolj dovršeno, kar se jim je tudi deloma posrečilo. Agilnim igralcem res vsa čast, ki so našli sedaj, ko je naj več poljskega dela, še toliko časa, da so se posvetili naštudiranju igre, ki je zahtevala mnogo truda. Dobra volja premaga vse ovire in v tem pogledu lahko služijo vrli Martjančani marsikateremu društvu za svetel vzor! Prepričani smo, da jih bomo še vidli na našem odru z igro brez onih nedostatkov, ki so sedaj še motili razvajenega gledalca.

!! 13. IX. 1936 !! TOMBOLA

— **Vse občinske urade opozarjamo,** da se dobijo tiskovine za volilne in abecedne imenike v trgovini I. HAHN, Murska Sobotica.

— **Nesreče:** Pri skladanju sena je padla s kozolca Gašpar Marija, žena posestnika v Čepinčih. Dobil je lažje poškodbe. — Na vile je padla žena mesarskega pomočnika Senčar Marija doma iz Kroga. Poškodovala si je levo nogo nad kolonom. — Terplan Marija posestnica v Bokračih je šla z vozom po vodo za parni stroj. Po nesreči pa je prišla pod voz. Kolo ji je zmečkalo desno nogo. — Kovač Franc posestnik iz Gornjih Petrovc se

je peljal s kolesom proti domu. Nasproti mu je po levi strani pripeljal neznanec s katerim sta trčila skupaj. Pri tem se je Kovač ob železnem drogu hudo poškodoval glavo in oko. — Pod mlinsko kolo je padel 10letni Horvat Karel iz Černelavc. Dobil je težje poškodbo po telesu. — Razzidarski oder, pri gradnji Delavskega doma je padel, zidarski delavec Makari Štefan, doma v Zenkovicah. Poškodoval si je nogo. — Deset letni posestniški sin Poredož Koloman iz Bodonc, se je pri padcu z drevesa zlomil desno roko. — Neki voljčak v Benkovi ulici je napadel 14 letno Garčevič Ružico ter jo vso obgrizel na hrbtu, po nogi in roki. — Med košnjo je brat vsekal s koso v nogo Zelko Gizelo iz Mačkovc. — Vsi ponesrečenci se zdravijo v tuk. bolnišnici.

— **Ustanovitev lovskega društva.** Prekmurski lovci so se zbrali dne 26. julija 1936 na vrtu restavracije g. Benka v Murški Soboti in ustanovili lovsko društvo s sedežem v Murški Soboti. Za predsednika je bil izvoljen g. Benko Josip, narodni poslanec. Za odbornike so bili izvoljeni gg. Hartner Ferdinand, Dr. Pinter Nikolaj, Štitar Ludvik tovarnar, Džuban Josip, šol. upravitelj, Benčec Franc trgovec, ing. Župančič Radovan, Jezovšek Vladimir notar, Celec Ferdo župan, Vogler Juri šumar v Beltincih, Benkovič Aleš obč. delovodja v Gaberjih in Ferenček Kalman trgovec Kobilje. Izvolilo se je tudi lovske zaupnike in sicer za vsako občino enega. Navzočih je bilo 95 lovcev, ki so se vsi vpisali v društvo. Priporočamo ostalim lovcem, ki niso bili na ustanovni skupščini, da čimprej prijavijo svoj vstop v društvo, ker bodo le tedaj deležni vseh ugodnosti, ki jih bo nudilo društvo svojim članom.

— **Prostovoljno v smrt.** Ponedeljsko „Jutro“ je prineslo iz Maribora sledečo vest: „Kmalu popoldne se je sprehajala po dravski brvi, ki veže Koroško predmestje s Studenci, neka ženska. Nenadoma se je povzpela na ograjo in se pognala v Dravo. Neki kopalec, ki je bil v bližini, je prišel na pomoč, toda posrečilo se mu je rešiti samo klobuk, ki ga je na to oddal na policiji. Kdo je bila ženska, do večera niso ugotovili.“ Že naslednjega dne pa isti časopis poroča glede neznanke obupanke: „Dekle, ki je skočilo z dravske brvi v vodo, je bila 24-letna vlagalka Ana Szilágyi iz Murske Sobotice. Zaposlena je bila v Ljudski tiskarni. Vzrok njene prostovoljne smrti je neznan.“ Truplo Drava še ni naplavila. Pokojna Szilágyi je bila več let nameščena v tukajšnji tiskarni ter je bila radi svojega mirnega značaja zelo priljubljena. Težko prizadeti materi in bratu naše iskreno sožalje!

— **Tečaj za krojaško in damsko prirojevanje.** Združenje obrtnikov v M. Soboti namerava prirediti v kratkem tečaj za krojaško in damsko prirojevanje. Kdor želi obiskovati tečaj, naj prijavi svojo udeležbo pri uradu Združenja obrtnikov v M. Soboti, vsak dan od 11. do 12. ure. Tečajev se lahko udeleže tudi pomočniki in pomočnice. Za upravo združ. predsednik Szukitiš Štefan.

— **Most preko Ledave.** Te dni so pričeli z graditvijo novega mostu preko Ledave na Lendavski cesti. Dela morajo biti gotova v treh mesecih. Stroški za gradnjo mostu, ki ga gradi sreski cestni odbor v Murški Soboti, bodo znašali 190 000 Din. Vsa dela izvršuje podjetje Svetina iz Ljubljane, ker ni bilo domačih ponudnikov. Začasno se vrši promet po zasilnem mostu.

— **Nakup plemenskih bikov.** Zveza selekcijskih društev je nakupila z pomočjo banovinskega prispevka 10 bikov na plemenskem sejmu v Djurdjevci in Virju, ki jih je dne 28. julija razdelila na svoje selekcijske edince in sicer: Kupšinci, Puconci, Tešavovci, Moravci, Markovci, Vučja gomila, Nedelica, Lakoš-Kapca, Črensovci in kmetijska šola Rakičan. Blago je bilo prvovrstno in so bila društva zadovoljna.

— **Naše umetnine.** Mnogo umetnostnih spomenikov ima Slovenska krajina. Cerkev v Selu, Martjancih in Turnišču so med najstarejšimi in najzanimivejšimi v vsej Sloveniji. Zanimive so tako po svoji arhitekturi, kakor po svojem slikarskem okrasu. Izobraženec, ki živi v Slovenski krajini, naj bi te umetnine dobro spoznal. Zato bo „Prekmursko muzejsko društvo“ priredilo *sredi avgusta t. l. ogled starinske cerkve v Turnišču*. Natančen čas bo naznanjen v listih. Pri tej priliki si bomo ogledali staro arhitekturo iz romanske dobe, slike iz gotske dobe, kar bo vse strokovno razloženo. Po izjavah strokovnjakov spadajo slike turniške cerkve ne le med najzanimivejše umetnine na Slovenskem, ampak v srednji Evropi sploh. Prepričani smo, da noben dijak in izobraženec ne bo zamudil te lepe prilike in svoje kulturne dolžnosti. Pri tej priliki opozarjamo na članek dr. Fr. Steléta „Umetnost v Slovenski krajini“ v zborniku Slovenska Krajina.

— **Elektrifikacija Rakičana.** Tudi v Rakičanu bo v najkrajšem času zasvetila električna luč. Vsa dela so že v teku. Vodi jih pa zadruga, ki se je ustanovila v to svrhu in na čelu katere je g. ing. Mikuž. Elektrifikacija bo izvršena od banov. kmetijske šote do Bacovega mlina ob Ledavi. Odveč bi bilo poudariti važnost in korist, ki jih bodo imeli vaščani od napeljave. Da se je moglo pristopiti k izvršitvi načrta, gre predvsem hvala banski upravi, ki je votirala velik znesek v to svrhu. Rakičan bo poleg Beltincev druga vas v Prekmurju, ki bo imela elektriko.

DOPISI:

— **Dolnja Lendava.** Dne 27. julija 1936 popoldne je nenadoma izbruhnil požar v strojnem oddelku Našičkega podjetja. Gasilcem se je posrečilo z pomočjo tamkajšnjih delavcev požar omejiti, da se ni razširil na druga poslopja. Na požarišče je prispelo mnogo gasilskih čet, med temi tudi obe iz Murske Sobotice s svojimi motorkami z katerimi je bil podstarešina g. Cvetko in starešina g. Benko, ki je lastni gasilski avto sam šofiral.

— **Jesenski velesajem v Ljubljani.** Poleg industrijske in obrtne razstave bo v okviru tega velesajema prirejena vsedrjavna lesna razstava, v

Gostovanje SV Radkersburga

Preteklo nedeljo je gostovalo v Murški Soboti prvo in rezervno moštvo SV Radkersburga. Muraši so obe zanimivi tekmi odločili premočno v svojo korist.

Mura IB — Radkersburg IB 6:1 (1:1).

Pri obeh moštvi so igrali večinom juniorji, ki so pokazali prav lepo igro. Muraši so bili v znatni premoči ter so zmago vsekakor zaslužili. Pri domačih so ugajali: Krančič, Šerbec I. in III. Pri gostih je bil najboljši vratar.

Sodil je g. Nemeč J.

Mura I. — Radkersburg I. 5:0 (3:0).

Za prvo letošnjo mednarodno tekmo v M. Soboti je vladalo veliko zanimanje. Kljub vročini se je zbralo na igrišču številno občinstvo, ki je burno pozdravljalo uspehe domačinov. Muraši so postavili boljše moštvo ter so imeli igro ves čas v svojih rokah. Obramba domačinov ni imela mnogo posla, vendar pa je bila zanesljiva; kriška vrsta je igrala od časa do časa dokaj raztrgano, docela je zadovoljil le Č a g r a n. V napadu so igrali vsi izpod običajne forme, ugajal je le Malačič in od časa do časa Kardoš II.

Gosti so s poštvovalno in fair igro zapustili najboljši vtis. Najboljšega moža so imeli v vratarju, ki je ubranil nekaj prav težkih žog.

Gole sta zabila: Kardoš II. (3) in Malačič (2).

Sodil je prav dobro g. Turk J.

KMETIJSTVO

Kmet. ref. iag. Petkovšek:

Gospodarski načrt za pospeševanje kmetijstva v Prekmurju.

B. II. Gospodarski načrt po posameznih panogah za prva leta in za pozneje.

1) Poljedelstvo:

S posvetovalno službo in poukom se mora skušati ustaviti širjenje polja na račun travnikov, pašnikov in gozdov ter prej nekaj polja spremeniti v trajne aličasne travnike. S tem bi se preostalo polje bolje obdelovalo in ne bi bila živina zlasti pozimi, tako slabo krmljena. Zlasti bi bilo potrebno to po preplavnem terenu Mure, kjer povodnji poljsko zemljo še bolj odplavljajo in pa v višjih legah Goričke, kjer nudi slaba prodnata zemlja po izkrčitvi gozda le malo haska.

2) V poljski kolobar je pa potrebno, da se vpeleje in razširi — v dobro živinoreje in polju samem — pridelovanje detelj, deteljnih mešanic, beljakovinate krme in pa ob tolikem pomanjkanju gnoja tudi zeleno gnojenje. Sedaj je običajni kolobar: oz. pšenica — oz. rž — okopavina z le delnim izrednim vnosom detelje. Primerni bi pa bil: ozimna z ajdo, — okopavina, — ozimna z inkarnatko, — oko-

pavina (pesa, zel. koruza, proso) — ozimna ali oves z dom. deteljo in laško ljulko, — detelja, (po Goričkem tudi lucerna). Ako že tak ni mogoč radi pomanjkanja gnoja in da je več žitaric, pa vsaj: ozimna pšenica, — ozimna rž z ajdo ali zel. gnojenjem, — okopavina, — ozimna z inkarnatko, — okopavina, — ozimna z ajdo ali zel. koruzo, — jarina z dom. deteljo. Kam pa vodi, ako slede ozimne druga za drugo, se zlasti vidi v letošnjem bolj deževnem letu, ko so neštevilni pleveli rž tako prerastli, da bo dala le slab pridelek.

3) Večja propaganda je potrebna za globlje oranje ter za jesensko oranje in gnojenje zemlje vsaj po ravnini, za odpravo oranja na ozke pogone, za vporabo sejalnih strojev, za okopavanje in obdelovanje z živino, daje za redno čiščenje in odbiranje semenskega blaga, ki kljub pomoči z do-delitvijo dobrega semena kmalu zapade oslabitvi vsled plevela in slabe obdelave.

b) Travnništvo.

To je najvažnejše, a tudi največ dela se mora posvetiti travnikom, ker so najbolj zanemarjeni, kot povsod, kjer se šele z intenzivnejšim delom začne. Tako je uporaba komposta celo pri naprednejših še skoro nepoznana.

1) Veliko je zamočvirjenih travnikov samo radi zanemarnih odvodnih jarkov in odpora mejašev proti trebljenju teh, ker so potoki vsaj po ravnini že po večini regulirani in poglobljeni. S potrebnimi odredbami občinam bi se lahko dosti najboljšega sveta osušilo v lastnem delokrogu. Drugod pa, zlasti ob gornjem toku Krke in ob gornjem in srednjem toku Ledave je potrebno napraviti tozadevne osuševalne načrte, dela sama se bi pa ob delni podpori tudi lahko izvedla v lastnem delokrogu. Jednako se da ob Muri mestoma le s podaljški že obstoječih malih nasipov in z novimi rešiti potom kuluka dosti polja in travnikov pred poplavami.

2) Velik del travnikov posebno po ravnini, odkar je prenehala po regulaciji potokov naravna zagnojitev, je tako zapuščenih kljub tolikemu pomanjkanju krme, da se komaj izplača košnja. Z urejenim kolobarjenjem gnojenja bi postali to prvovrstni travniki. Po nekod, kjer so lege bolj suhe, bi pa bili bolj na mestu menjalni travniki. Da bi pa bilo obnavljanje cenejše, bo potrebno organizirati pridelovanje travnega semena doma, posebno, ker v sušnih letih trave dobljene od drugod zelo trpe. Tozadevni

pridelovalni krožki so zato nujno potrebni.

3) Velik del vasi, posebno v lendavskem srezu, ima še razmeroma obsežne skupne pašnike. Tudi tem bo treba posvetiti več pažnje. V interesu selekcijskih društev za naravno odrejo določenih bikcev za plemo, bo potrebno na teh pašnikih ograditi posebno oddelke v ta namen. Kjer pa skupnih pašnikov ni več, se bo pa moralo urediti nove, vsaj za mlado živino, ker se sedaj tuberkuloza vedno bolj širi, posebno ker mlade moške živali skoro ne pridejo iz zatohlih hlevov ter se je že vpelejal običaj, da se na plemenske sejme z vozmi pripelje že odrastle živali, ker ne vzdrže pota

c) Živinoreja.

Konjereja. 1) V interesu nadaljnje konjereje je, da se podpišejo vse plemenske kobile težjega in lažjega tipa ter izloči iz plemenitve preslab ženski material, kot se je že to to svoj čas izvajalo. Ker daje banovina žrebce, more tudi zahtevati, kaj se k tem žrebcom pripušča. Za najboljše rodovniške kobile se določi najboljši žrebec, da se od tega odgaja vsaj v obsegu kolikor se rabi doma, potrebni plemenilni material.

(Se bo nadaljevalo.)

Proda se posestvo

Z vsemi pritiskinami vsled selitve. Posestvo obstoji iz 8 katastralnih oralo dobro rodovitne zemlje v d. o. Ocince. Stanovanjska hiša je zidana z opeko krita in v dobrem, a gospodarsko poslojpe pa v primernem stanju. Več se izve pri obč. uradu v Rogoševci.

Kupim kravo,

dobro mlekarico, ne prestaro, in vajeno vožnje. Naslov Murska Soboti, Nova ul. 10.

Posl. št. J. 178. 3/6. 35.

Dražbeni oklic

Dne 4. septembra 1936 ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: dveh njiv in gozda. Zemlj. knjiga: 19/720 vl. št. 309 k. o. Pertoča; 23/450 vl. št. 153 k. o. Večeslavci in 1/9 vl. št. 127 k. o. Vidonci.

Cenilna vrednost: 2811 D 50 p.

Najmanjši ponudak: 1874 D 32 p.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku, pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljaviti glede nepremičnin v škodo združitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Srečno sodišče v Murški Soboti, odd. IV. 6/7 1936.

Kdor želi kupiti AVTO naj kupi voz znamke

ADLER

Najboljši
Najelegantnejši

Najbolj ekonomičen
Najsolidnejši

GASILSTVO:

— Gornja Lendava. V nedeljo 2. avgusta vsi na izlet v Goričko metropolo. Ta dan se bo blagoslovil nov gasilski dom. Na to slovesnost, ki bo velikopotezna, se pripravljajo vsi farani. Nihče naj ne izostane od te svečanosti. Pridite v čimvečjem številu, da se vsaj deloma oddolžite vrlim gasilcem za njihovo nesebično delo in trud.

— Šalovci. Že zadnjič smo pisali, da bo dne 2. avgusta pri nas okrožna gasilska vaja za katero se vrše velike priprave. Pri okrožnih vajah bo nastopilo 9 okoliških čet. Po vajah bo plesna veselica v gostilni g. Žižka, pa tudi drugod bo zabave na pretek. Uverjeni smo, da se bodo naše prireditve udeležili vsi prijatelji gasilstva, posebno pa gasilci, katere pričakujemo od blizu in daleč.

— Moravci. Gasilska četa Moravci gor. priredi dne 2. avgusta 1936 v gostilni Sep Juljane v Moravcih gor. igro „Rodoljub iz Amerike“. Po končani igri bo tam prosta zabava s plesom. Udeležite se prireditve.

V nedeljo, 2. avgusta vsi v Gor. Lendavo k blagoslovljivi gasilskega doma.